

سوتاني به فر "که مپ"

بہشی سیپیہم

شیرزاد ههینی - سوید

heinisherzad@hotmail.com

که خۆر ئاوادەبۇو، ھەمۇو لە بازارو وەرگىرنى پۆست و سۆراخى دوا ھەوالەكان دەبۇنەوە، ئەوكتاتانە عەلی بەئاڭا دەھات. ئاوىيىكى بەدەموجاوى دادەكەد، بەكوردى دەموجاوى تەپ دەكەد. دووبارە لە ژۇورە تارىكەكە خۆي ماتدەكەدەوە. دەنگى گۈزانى و مۆسىقاي تەسجىلەكەي ئەوهندە بەرز دەكەد، تا گۈئى لە چۈپە دەنگ و ھاوارو شەرۇ بۇختان و ھەوال و ئەگەرى تالل و پېشىبىنە نامۇر رەشبىنەكانى "سعید" نېبىت. ورتە ورتە كانى كورە ھىنىدەكە بىزازى نەكات. . !! دەنگە ناخۆشەكانى كورە بەغدايىيە قىز درىيەكە و. . . . . و. . . . . و نازى ژنه ھەيتەكان و مامەلەو كېرىن و فرۇشتىنى جىڭەرەو. . نېبى. ژۇورەكەي شوينى ھەلرلىشتىنى رازى شاراواه بۇو. ئەوهى لەمېيىزبۇو نەھىيىنى و رازەكانى نەدركابۇو، پاش شەۋە دەرويىشىيەكەي سازو سوتانى بەفر، بۆ عەلى سېپى دەكرا. بۆي لەسەر سفر دەيەك دادەنزا، شاھانە بۆيان دادەنا.

شەویکى دەرنگەو "ئارام" ھەناویکى سوتاوى خۆى گەياندە لاي ئەو. عەلى لە كونجىكى ژۇورە تاريکە كەي دۆزىيەوە. ئەويش پەنجەيەكى بارىكى بە دوگمە رەشەكەي تەسجىلەكە وەناو بىيەنگى كرد. بۆي راستبۇوه، ملى بۆ درېزىتەركەد. بە گەرمى بەخىرەاتن و بەسەرچاوانى ھىئىنا. زوو تىيەكەيىشت، بۆ دلنەوابىي و تاوانەوە راز دركاند ھاتوھە. وەلى، ئەو نازانى دلى بەچى زامدارەو بۆ دەنالى. لەم ھەوارەو لەناو ئەم لەشكەر شكاوددا، لەناو ئەم ھىزە پەراكەندىدە، سەربرىدە شakan و دارمان و بەزىن زۆرە. . . !! سەربرىدە زۆرى نامۇو تال لەم قالبە شىۋاوانەدا دىارەن. لەشكىرى ئەم مەملەتكەتە، بى سەرلەشكرو سەرتىپن. . ! تەنبا دەسورىيەوە، زمان درېزۈ ناوشاپان پان. وەلى بەرگەي ژانە سەرەي ناگرن. . !! زوو بەرەو ژۇورە لاقچەپەكەي عەلى دەسورىيەوە. دەپارىيەوە، بەرگەي ئەوە ناگرن. ئەمەندە لاوازو لارن، بەرگەي ھىچىت ناگرن. . زۆريان دىيىوه، فيلىيان لىيڭراوه، پارەيان دىزاوه، خانوويان خاپۇوركرماوه، گۈندىيان بە سوتاڭى ماوەتمەوە، دەنگىيان لە ھەلبىزاردەن تەزىبوركرماوه. . !! بۆيە ناسكىن، شان شكاون. . !!

پشیله چاوجوانه که‌ی فیرکربوو، رایهینابوو، که برسی بwoo، که ئازاریاندا، که سەرمای بwoo، سەر به ژۇورە کەھى ئاراما دابگرى. ئەو لە چاوه کانى ئاراما دلۇقانى بىنېبwoo، چاوى لە چاوه جوانه کانى دەچوو. "لازا" لەناو كۆلانە درېزە کەھى مېھە كەدا، وەك تۆپ هەلدە قۆزىيەوە. هەردۇو بىسکە درېزە کەھى، دوو گولى وردى پەمبەھى لەسەريان بەستابون، بەسەر مەمانىدا شۇرى كەدبونەوە. لە كىيىھ كوردىيىك دەچوو. ئارام، واى دەزانى زوو دەيناسى. . . ! واى دەزانى لە منالىيەوە لە كۆلانە کەھى خۆيان بەھە كەوە ياريانى كردووە. دەھات پشىلە کەھى دەبردەوە. دەچوو، پشىلە کەھى دەھىئا. لە دەستى وەردە گىرت. دەيدا يەوە دەستى. ئەو دەست دەستە، گۆرىنەھە وەي پشىلە نەرمە كەھى، شتى نەرمە تىيان

دەکەوته ناو دەستى يەكتىر. كوره كوردىك، هەستى بەگەرمى نازو سوتانى كىيە ئەرمەنەيك كرد. لازا، زۆرتە دياردەكەوت. زۆرتە لە سوچەكەيان خۆى دەنواند. ئارامىش زۆرتە دەچوو. چاوي ئەھۇ لە چاوي ھەمۇ ۋەستىئەكەن زۆرتە دەبىنى. روومەتى ئەھۇ، نازو ھاتنەكانى زۆر بەخىرا گەورە بۇون. لەم ناوهدا، پشىلەكەي لازا نازى زۆر وەرگەت، زۆرى بەركەوت.

بە بۇنى پشىلەكەو لە چاوي ئەھۇ دەبىوو. يەكتريان دەدۇزىيەوە. پاسەوانىيان ھەبۇو. لەبەرامبەريان، لە نېۋ باوهشىيان، زۆر دەمایەوە. جارجارىش بۇ وەرگەتنى رازى چاوا بۇنى دايىكى لازا، پشىلەكەيان دەنارد. بىيچىكە لە زمانى ماق و ئاكارى روومەت، ھىچى تر لەيەكتى نەدەكەيشتن. كاريان بە وشەو ستران و لاؤندەوە نەبۇو. ژۇوان و كاتەكان و دىتنەكان پشىلەكە دايىدەنا. كاريان بە راز گۆزىنەوە گەلەيى نەبۇو. سلاۋى گەرم و ستايىشى زۆر بۇ دايىكى ھەمۇ بۆشايىيەكانى دووان و دەربىرىنى راستگۈيى دەگەياند. لازا، رۆز بە رۆز گەورەترو نەمترو ئاسانتر دەبۇو. لازا پشىلەكەي كەمۆ بېيون. خۆيان دەھاۋىشتە باوهشى يەكتىر. تا دەرنگانى شەوهەكان دەمانەوە. دايىكى دەينارد، ئەھۇ فىرى كەدبۇو. بەشەرمەوە، بۇ نوستن، تا لەناو جەستەي زۆر نەتاۋىتەوە، دەھات دەستە نەرم و شلەكەي لە گەردەن ئارام دەكردەوە. دەھات و بە زمانى خۆيان پى دەدۇوت:

دەي كىيەم تىير ماچى كە، وەرەوە، بەسە. . !! وەرە تا لەبەر رۆشنايى ئەھۇ گلۆپانە زۆرتە جوانتر تەماشات بىكم، با بىبىن راموسان و تاوانەوە گەورەتتە دەكات، نەرمەتتە دەكات. وەرەوە با بە حەسەرت بىي، با بۆت بسوتى. . . !! با پشىلەكەت بەدواتكەوە بنىرىتەوە. ئەھۇ ھىۋاپەت ھەيە، ئەھۇ دەتوانى چارەنۇست روشن بکات، تا وەك ئىمە دووجارى گەرانەوە نەبىت. . ! خۆتى پى شۆربىكەوە. زۆرتە خۆتى تەسلىم بکە. با زۆر زۆر بۆت بسوتى، چاکى داخ بکە. . !! سپىاپىيەكانى نىشان بده. . !! نەرمایەكانى بۇ ترش كە. . !! چاوت نەرم و رەش كە. . خويىت شىريين. زرافتەر، كۆكتر، قۇزتر. . !! خۆت بىنۋىنە. بەلام، ئەھۇ بەستەزمانە، لە پشىلە نەرمەكەي خۆي بى ئاگاتر بۇو. ئەھۇ ئارامى وەك پشىلەكە لە ئامىز دەگرت.

بە دەنگى سازەكەو سترانى بەجۆشى عەللى، دەزانرا، يەكىك ئاگرى تىيېر بۇوە، بۇ كۈزانەوە چووە. . !! دەيانزانى، يەكىكى تر وا دەخنكىي، رووى لە رووى قىبلەي عەللى كردووە، تا رىزگارى بىت. ئەھۇ بېوە، "قريب الفرج" ئى كەمپەكە. . !! بە بۇنى سوتان و تاوانەوە ئەمشھۇدەش، خانقايەك دادەمەزرا. ھەمۇ كۆدەبۇنەوە، دەست بە قاوه، لىيۇ بە شەراب. خواردن و خواردنەوە خۆيان دەھىيىنا. لە بەزمى ئەھۇ سوتان و كۈزانەوەيى بەشدار دەبۇون. . !! تەماشاي زىكىرو تەھلىلەي شىيخ و دەرويىشيان دەكىد. ھەمۇويان لە پرسەكە، دادەنىشتەن، چايمە قاوهيان دەگىزرا، دەمانەوە، سەرخۆش دەبۇون. بەيەكەوە دەگرىيان، دەنۈزانەوە، دلىيان دەدایەوە، بۇي دەسوتان.

نەرم نەرم، ھىيىدى ھىيىدى دوا شەو دوا ديدارى بۇ عەللى گىيەرەيەوە. ھىچى نەقتاند. چە بىگىرىتەوە. چى پىيە، بىيچىكە لە ئاگرى لە ھەناوى ئەھويان بەردا. ئەھۇ ئاگايى لە ھىچ نەبۇو. ئەوان ھەردوولە، بەبى چىپەو بەنازدۇوە، وەك ھەمۇ شەوهەكان، وەك ھەمۇ بەرnamە ژۇوانەكان. ئەھۇ لازا، دەست و چاوا بۇن ئەوانى ھىيىنا، لەگەل دوا گەرەو تەقەي مەكىنە گەورەكەي جلشوشتىنا، چونەوە ژۇورى. دەرگایيان گالدا. نوشتانەوە. بۇنەوە يەك جەستە. . !! ھەر چەند

تاريکايي رهش و مات دهبوو، ئهوان چاك و جوان يه كتريان دددزيهوه. ليو شويى لىوي پيدزانى، ددست و پەنجه. .
ھەموو ئەندامەكان، چاك بەيەك شارەزابیوون. ئەو شەوەش بە تەمابۇون، تا بەيانى، تا ئەو كاتانەي خشپەيەك،
دەنگىك ھوشياريان دەكتەوه، بەيەكەوە بن و بن بە يەك.

ئەرمەنيەك، سوتانى خۆى بۆ بىرۋاپىكى كورد دەگىرایوه. ئەمشەوه، ھەردووكىيان هيشتا دەربەدەر نەكراپۇون،
ژەندرەمە راوى نەنابۇون. گوندىيان نەسوتاپۇون، درۆيان بۆ ھەلنىبەستاپۇون. . . !!!

ئارام چى بۆ عەلى و ئامادەبۇوان بىگىرىيەوه، ئەو هيچى نەدەزانى، ھەر ئەوەندەي زانى بە تەنگاوى دايىكى لازا
بەسەرياندا داھات. توندو خىرا دەرگاكەي كردهوه، ژۇورەكەي رووناك كردهوه، دوا نىڭاى لە چاوى ئارام بېرى. دەستى
نەرمى كىزەكەي توند راكيشا، ئەو توند خۆى گىركەدبۇو، بەلام دايىكى توندتر رايىكىشا. رانەوەستا خۆى كۆپكاتەوه،
برىارەكەي زۆر خىراو شىتتەبۇو، نەوداڭ پەشىمان بېيىتەوه. . ! چۈنى گرت، واى بىردى. . !! دووركەوتەوه، كە دوور
دەكمەتەوه، پارچە پارچە لە دلى ئارام دەبۇوه. بۇنى نەما، ھەناسەي ئەستەم دەبۇو. . ! ھىيەنى و رەوشە ئارامەكەي
ئەوشەوه، شلهقا، بۇوه ترپە ترپ، قەرەبالىغى و دەنگە دەنگ، بە چەند زمان دەنگ دەھات. ھەموو دەنگى دەھات،
تەنبا دەنگى ئارام نېبىت. كىزەكە گىراوه، ئارام زىندانە. لازا قولبەستە ئارام لە كونجىكا خۆى گرمۇلە كەردووه.
دەرەوه، چەند بەدەنگ دەنگ و ھاوارە، ژۇورەكەي ئارام دە ئەوەندە ھىيەن. كىزەكە گىراوه، ئارام ترساوترە. . !!
دەنگە دەنگەكە ماوەيەكى خايىند، بەلام بۆ ئەو لە دۇنیا يە داخراوه دۆزەخىئىك بۇو. چەند سەعاتىك بەر لەو ژاوه
ژاوه، فريشتهيەكى لە باوهشابۇو، وا ئىيىستا ئاڭلە چواردەورە كراوهەتەوه، گەمارق دراوه. دەنگى ناچىتە دەر، بى
ئاگايەو نازانى چە رۇو دەدات.

دەبىي. . ؟!! ھەموو خىزانە ئەرمەنيەكان كۆنەبنەوهو پەلامارى نەدەن، دەبىي. . ؟؟! بىريارەكەيان هيشتا زۆرى مابى،
دەبىي. . . ؟؟! چاوهروانى چى بىكەن، ملى لە مۇوەيەك بارىكىتە، كەتنى كردووه. دايىكە كە بە دەستى خۆى كىزەكەي
لەناو باخەلى دەرھىنداوه. . !! كە بردى نىيەھى جله كانى لەبەرنەبۇو، سەلاندىن لەو باشتىر چى دەبىي. . !! بۆ دەنگىيان
نەما. . !! بىريارەكە ئەوەندەي دەۋىت، كورىكەو بەسەر كىزەكەيان گىراوه. زۆرن و كۆدەبنەوهو كەسىش ئاگايە لەو
نىيە. . !! چۈن بىتە دەرەوه، بە چە رووپىك هانا بىباتە بەر كوردەكان، چىيان پىي بلەي، ئهوان زۆر دۆستن، بەيەكەوهەن،
رۆژانە ھاموشۇيان گەرمە. زۆرەيەن لە خۆشەويىستى كوردان، چەند وشەي سلاّوو ھەوال پرسىن بە كوردى فيېرىپۇون. بە
چە رووپىك رووبەررووی مامۆستا دلشاد بېيىتەوهو براەدران بېيىنە. وا باشە، لەو ژۇورە نەھىيە دەرەوه، خۆى تەنبا
چاوهروانى دوا چارەنۇوسى خۆى بکات. ئەو بىريارە ئەوان بىدەن رەوايە. . !! بۆ خەلکى تىريش توش بکات، براەدران
ھەممۇويان، ھەرىيەكىك بە دەردىكەوه دەنالىنى. . باريان گەللىك سووكە. ! ئەو قۇورستى بکات. . !!
ئارام، ئىشەكەت كردووه بە تەنبا بىخۇ. . !! ئەدى ئەو خۆشيانەت لەپەرچۇو، ئەدى نەتەذانى رۆزى دى، دەبى
بىخۇيەت. ئەتكىرىدى نامۇوسى خەلک ھەرنىتە نېيە. ! راستە ئىرە ئەورۇپا يە، بەلام ھەموو شت بە خۆى و خويش بە
مانا. . !! ئەوانىش ھەر خۇرەھەلاتىن و دابونەريتان لە كوردەوارى نزىكە. ھەموو چونەتە دەرەوهو چاوهروانى ولامى

تلفونه کان ده کمن. له کەمپە کانی تر دوسته کانیان دین، ئەوانیش بای خۆیان دوست و خزمیان هەیه. با هەر بىن، من کەس توش ناکەم. . ! باشه ئەو بوبو دوو سەعات و زۆرتريش، هىچ نەبوبو.

ئارام مشكىيکەو بەھو فاقە و بوبو، ژەھرى خواردووھو چاودروانى ئەھەيدە کارى تى بکات و بتۆپى. کەس ديار نىيە، دەنگى نايى، جولە نەما. پىيى لەسەر مىينىك داناوهو تەقىنەوەي مسوگەرە، ھەردوو قاچى، ھەردوو دەستى، چاودەکانى، ئەگەر نەشرىت، ئەوا، ئىفلىج و كەمئەندام دەبى. . ! ئەو لە ترسى مىن و كوشتن رايىكەردووھ، بۆ ئەھەدە تەلەپوو، بەھەر ئازادى، شەوان مەھست بى و ئامىزى گەرم بى. ئارام، چاودروان بوايت، زۆرت لە پىش بوبو، كىرمان. . !! وا خوت تۇوش كرد، پەلەت چىبوبو. . ! کەس نا لەگەل ئەوانە نايىنى، نيوھى كەمپە كە ئەوانن. . !

ئى باشه، خۆ دايىكى چەند جاري تر ئەوي لە باودشىا دەرىيىناوه بە بزەيدە كى شىرىنەو گەراوەتەوە. بۆ ئەجارە، بۆ ئەم شەو. . !! ؟ ئەم پرس و رامانە، ئاللۇزى كردىبوبو. بۆ ئەم شەوە گەمارۆدرا، ھېرىشى كرايە سەر. . ؟؟! بۆ ئەم جارە، خۆ ئەم شەوهش دايىكى و پشىلە كەيان ژۇوانىيان سازكەد، ئەو ئاگاى لە چى نەبوبو. . !! كەرانەوەي ھىيەنى پشىلە كە خۇشىيە كى بەھو بەخشى. . لە ئامىزى گرت، بۆنى ئەوي لىدەھات. ھەستىكەد، لازى لە باودشە، لازا لە باوشىيەتى، وەلى، دلى، توندترو نائاسايى لىدەدات. پشىلە كە ئەو بۆنى ئەوي لى دىت، بەلام ماندووو سەخلمەتە. !! لە چاوه کانى تىيگەيىشت، بەدواي بکەۋىت، بچىتە دەرەوە ھەوارى خالى بىيىنى، بىتە دەرەوە نەترسىت. . ! دووبەدووی پشىلە كە چوو، كۆلانە كە ئاساسىيە، كش و مات. روپىشت و نەگەرايەوە، نەترسە. . !! تا بىردىرگاى زۇورە كەيان، زۇورە دوو چاوه كەيان، ئەو زۇورە بە چەندىن گولدان و لاولار رازابۇوە. وا ئەم زۇورە، چۆلەو ئاوى تىيەر كراوە. . سىسەمە كان، سىسەمە كە لازى بە بەتالى بىيىنى. . چەند پرېسکە لىرەو لەوي، فرىدراروە، ئەھەدە بەكەلک نەھاتووە، ماوەتەوە. ھەموويان كىشاوەتەوە. زۇورىيە كى چۆل، مالىيە كاول، ھەوارىيە كى خالى. . سەربازگەيە كى گىراو، رەبىيە كى تەسلىمكراو، بارەگايە كى سوتىنراو، ئاوهدايە كى خاپۇر. بىتە كە بۆنى لازا دايىكى و خوشكۈبراكانى، باوكى، هىچى ترى لىيىماوه.. !

ئارام، دوا كەس زانى، شەو ھەموو نوستبىعون، ھەر ئەو لازا بەئاگابۇن، پۆلىس بەسەر مالە ئەرمەنیە كىيان دادابۇو، ھەموويان پىچابۇو، لە لازىيان پرسىبىوو، ئەوپىش ناوى ھەبوبو، ئەويشيان ويسىبىوو، بە تەنگاوى دايىكى لە باودشى ئەھەنگى دەرىيىناپۇو. ھەموويان بە ناوا بە ژمارە خىركەبۇنەوە سەرىيەك، ناو خويىندەوە سواركەدن و پىچانەوە كەيان ھەر نيوھ سەعاتىيە كى خايىاندبوو.

ئەوان دەيانزانى رەوان دەكىيەوە. لازا دەيىزانى، بەلام بە چە زمانىيەك ئەممە لە ئارام گەياندبایە. ئەو بىزانيابە، دەيرفاند، بەرەو شارەكانى دەبرد، ئەو دوو براو خوشكىيە كى لە شارە گەورە كان دەشىيان. دەيانتوانى بىشارانەوە، فىرارىيەك بشارانەوە. !! كورە كوردىيەك، كىيە ئەرمەنیەك بشارىتەوە، ئەو ھەرەشە لىكراپۇو، بەسەريان دادابۇو، بىشارىتەوە. !! دەيتوانى و دەيىكەد. ! ھەمووى بۆ عەلەي بۆ گىرپاوه، تامى شەوه كان، چاوى راستگۈيانە دايىكى. كە لە بەردەمى قۇزى خۆى بۆ بىرى و دايىھ دەستى، ئەوهيان بۆ ئەو شەرمەزارى بوبو، بەردىيان و هىچى نەكەد. دايىكى هات لەناو كۆشى دەرىيەننا بىزانىبایە، ئەوهيان نيشانە دوا دىدارە، ئەوهيان بىردىنەوە تۈورەيىھ، پىاو نىت. . !! ماناي ئەھەيدە، دامە

دەستت، بۆم شلکردى، بۆم سازاندى، بەھەممو شتى، بەھەممو برياري پياوهتىت رازى بوم، تۆ تىئۇيەتى پياویەتى خۆتت پى دەشكاندو بەس. . !! تۆ هەلنىستايىتەوە، تۆ يەك بەلىنەت نەدا. ! تۆ. . . . !! ئەرمەنيك بوم و هانام بۆ كوردىك هيئابو. . !!

عەلى تۆ ئىستا بەو تەلانەي ئەو سازە، بەو تىلە سارده گوزارشت لە خۆشەويىستى دايكت دەكەيت. . ؟؟! بەوانە سوتانى خۆت دەردەبرىت. منيش وا تەلە قىزى ئەم پىيە، منيش. . نەرم نەرم بۆي دەدوا، دەبوايە ھەمموى بۆ بىگىرىتەوە، ساز ئاوا نەبى، سۆز بۆ راستى و سوتانەكان نەبى ناجولى. عەلى دايكت لەناو ئەو شارە ئالۆزۇ تارىكەدا جىھېيىشت. ئەولايىان، سەرەودىيان، ژورى تەنيشتىيان، بەنگلادىشىيەك بۇو، رۆمانىيەك بۇو، ئىرانييەك، بولغارىيەك، رۆمانىيەك، دايكت لەناو ئەو مىللەتانە بەتەنبا. . . . . نايىينىتەوە. زەممەتە. . !! رۆيىشت، ئەو چەند مانگە، ھەردوولا پەرۆشىن، ھىچيان بە ھىچ نەكردووە. . . !!

تۆش ئارام يەكەمین رۆزى دابپانمو رۆيىشتىن، نەدىتىنەوەيە. كەرايەوە، رۆيىشت، بىردىان، چەند لەسەرت رادەوەستى، چەند مانگ، سالىنگ، نايىينىتەوە. . لازىيان وا دوور نەخستىتەوە، بە تۆ بەدۈزۈتەوە. تۆ كوره كوردىكى شارەزورى، ھى ئەو دەشتە بەرينەي گەرمىانى. ! ژەندرەم بۆ ئىجيياريان بىردى، ناگەرىتەوە، والە بەلقان، دژ بە سربەكان، دژ بە بولغارىيەكان شەرت پىدەكەن. ناگەرىتەوە لای ئەو كىزە ئەرمىنەيە، بۆيە دووريان خستەوە، تا وەك جاران مىيىزە دووبارە ئاسانى لە نىوەي شەوا دەتوانى، دوو دل، دوو مەبەست و ھيوا لەيەكتى زۆر دوور بەنەوە. ئەوان فيزىن، زۆردارەكان، خاودەن سوپا گەورەكان دەتوانى.

ئارام تۆ بە ئاسانى هانا بۆ سازەكەي عەلى دىينى، تۆ تەلەقۇن بۆ خوشك و ھەردوو براكت دەكەيت، تۆ داوى قىزت لە باخەلە، تۆ پشىلەيەكى نەرمى ئەوت لە باخەلە، تۆ ئارامى و ئارام دەبىت. ئەدى منى عەلى، منى بەر ھەتاوى بىبابان و گەرم، چۆن بەرگە بىگرم، دايىك لە ھەممو كەس و شت و مەبەست پىرۆزترە. دەمرى. . . ! بە تەنبايى و دوورى و ئاوارەيى و چاودروانى بى ھيواي دوورو درىش، دايىك وەك ھىچقى تر نىيە، دەمرىت. ! خوين ناگاتە دلى، چاوه كانى كز دەبن، ھەناسەتى تەنگ دەبى، دەستى دەلەرزىت، پشى دەشكىت، دايىك بەدوور كەوتەنەوە و. . . دەمرىت. من چى بىم. . ! من عەليم، شىرو دەستەلات و پايەيان بە زۆرى زۆردارى لى زەوتكردووم. . ! من هانا بۆ كى بىم، كى دەويىرى رامگرى، كى دەتوانى شىرىيەكى ترم بۆ پەيدا بىاتەوە. ھەممو مەۋىيەك، ھەممو مىالىنگ، يەك دايىكى ھەمەيە. ھەمومان يەك دايىمان ھەمەيە. دايىكى كەس نابىتە دايىكى يەكىكى تر، زەدايك، باوهەن، مامۆشەن، قەميرە خوشك. . كەس نابىتە دايىكى كەسى تر. . !! كى مەمكى لەزارى ناوەت، ئەو دايىكتە، كى. . . . .

!

وام دلشكا، سەد سالى تر لە ولاتا بام، وا دلەم نەدەشكى. . ! ئەوانە دەزانن دلائى بشكىن، ناوكت بىھەن. ھەناوت ھەلا ھەلا بىكەن. ! ئارام، زۆر زۇو بۇو، بۆ وا توش ھاتى. ?! لازا لە حەكومەت و مەملەتىكى وا دەرچى، تەلەقۇن و ئەدرىسى تىيدا زەممەتە. . ! كەسى ناگاتى، كەسى تىيدا ناناسىت. زۆر دووريان رفاند. درنە ئاسا، لە باخەلتا دەريان

هینا. چند شانا زیم به خوم ده کرد، بۆ چه کاریکی نه ته وی گهوره سراتیزی بناغه م دارشتبوو. به ته مابووم، ئەو ماچانهی من کردم، ئەو ماچانهی ئەو له منی دهستاند، بیتیه گولدان و خونچه بۆ دوارژ. هەردوو کمان هەموو گومانه کانی دوینیمان رەشبکاته وە. به هیچ رانه گهیشتم، زمانیان لیدام، ناویان دام، ئەویان نه گرت، منیان گرت. ئەویان رهوانه نه کردیتەوە، منیان تەنیا ھیشته وە. پلان و بەرنامەی خۆیان جیبەجی نه کرد، بەرنامە کانی هەردوو کمانیان هەلۆه شاندەوە. چند سالان لە ژیئر قامچی عوسمانی بوون، ئیمەش قامچی و داردەستەی بەستە زمان و نەزان. . چند سالیش کەوتنه وە بن دەستى زالمیکی ترو هەردوو کمانیان سوتاند. بۆمان نەهاتووە، ناکری دوو بەدوو دانیشین و باس له ئەگەر دوستایەتی و خزمایەتی و خەون بکەن. من لازیان رفاندوم، عەلیش دایکی بزرگردووە.

"سعید" يش، تازدو دوا كەسە، وا خۆی لە پیرەزنيکي پاشماود نەوسن و قالتابغ، نزیك دەكتەوە. ئەو چەندى وەك ئەويى بەرييکردووە، هەمووی دوشیبۇن، هەموویانى كوشىبۇن. ئەوان تىرىبۇن و دووركەوتونەوە، وا نورەي سعیدە. ئەويىش له باوهش دەگریت، ئەويىش لە ولەدەت. پشتى ئەوندە پانبۇو، بارى هەمووانى پېھەلەدەگىرا. فيله ژنیك بۇو، بە ئاسانى و هەونتەو بەيەك جارو دووجارو. . تىرى نەدەبۇو. !! لە شارا، پياوو دۆست و مېردو خۆی هەبۇو. پياوی هەبۇو، تەنیا لەسەر كەنا رو لەناو لمى دەریا پشتى دەشىلا، يەكىكى دانبۇو، بۆ رى دوور دەيىردى. يەكىكى هەبۇو، شەوان بۆ خواردنەوە شەوچەي بۇو. . بىڭۈمان دوو سى و زۇرتىشى گۆرۈيۈو، يان ئەوان ئەویان گۈرۈبۈو. تىرى نەدەبۇو بە ناچارى و بۆ تىرىبۇنى ھاتبۇوە كەمپەكە. . !! ھەندى مەسئۇلە كان ئەوانى دەناسى. شارەزا بۇو، دەيزانى لە ناو ئەو كاروانە ياندا، چەندىيان بەكەل ئەو دىئن، چەندىيان لە گەل بىنیتەوە. نۆرەي دانابۇو، چەند رۆزۇ ديدارى دەويىت تا دەبىتە برادر دۆست و كۆنه ئاشيان. لەلای خۆی لىستەي كردى بۇو، وەك ئەوهى موجەيان دەداتى. . !!

فيله ژن، لەسەريان دەسورايەوە، سەرى بە ژۇورە كانا دادەگرت، سلاۋى گەرمى لىدەكەن، ويئەي لە گەل دەگرتەن، كورە پرچ زەرده نەرمە كەي، لە لايان شەواو شەو جىددەھىشەت. سەگە خۆشەويىستە كەي خۆی لە مل و ناو باوهشيان هەلەتسوبي. بۇنى ھەناوبىرى بەناو كەمپەكەدا پەخش دەكەن. ترىقەي زەوق و بەزم و سوتانى دەھىنە. . !! دەستى لەرزوڭ و برسى دەكوشىن. ئەوهى بىوستبا لە ئامىزىشى دەكەن. دىاريشى بۆ دەھىنە. گرانفرۇشە كانى نەرم دەكەن، سەرگەرمە كانى خاودەكەن. هەر رۆزى بە دەستە جلىكى نەرم و تەنك و شل خۆی دەنواند. پيرە كانى پېش گەنجە كان سەرسام و ئەبلەق دەكەن.

بىخۇن، بۆ ئەوه ھاتبۇون، بۆ ھەمووتان يەك پىرە قالتابغ، يەك ژنى نەخۆش، ماكەرېكى گوئ گەورە، ھەموتان بسوتىيەن. . پاشماوهى كورە ئەلبانىيە كان، يەك دوو پياوی ئەرمەنى بۆ ئىقامە بەتەمای بۇون، كرمانچە كانى خۆمان، بۆ مانەوە، لەدوو قونى دەسورانەوە. . !! بە ھەمووتان ئەوهاتان بەرگەوتووە! لەسەرتان دەسۈرۈ. جامبازەو سمت پان و ناوشان ئەستوورو بەغارتان هەلەبىتىرىت. بە سەرە گۆپالىك لەناوتاندا دەسورىتەوە. كەيفى كامتان بگەرىت، بە ئاوى كامتان تىئنۇو بىت، ئەوتان دەباتەوە، ئەوهاتان مەست و سەرخۆش دەكات، بە پارەي خۆتان ماسى گەورەو شەراب كۆنتان پىتەكىت. هەفتەك، مانگىك، زۆرتر، كەمتر راتاندەگىز، دەتاباتەوە. سوارتان دەبى، سوارى خۆيتان دەكات.

عهلى ئاگاي لەو بەزمه نەبۇو، زۇورەكەي ئەو، دەرگاي لەو جۇرە ھېيتانە نەدەكرايمەوە. بە سازىكى مولتەزم، كليل درابۇو. ئەو ھەر ئەوندە پىيەدەكرا، لەسەر ئەو پېرەقۇترە ئاشتىيان بکاتەوە، بۆيان بژەنلى، رايانھەزىنى، بەخۇيان بەھېيىتەوە. تا ناكۆكىيە كان لەسەر ئەو ژنه رەزاگرانە چارەسەرىيەكتە. سازەكەي چەكۈشى دادوھرى گشتى و ھېزداربۇو. ئەو مىكروبە لە كى بۆ ئەو مىللىتە پەيدا بۇو. ؟؟!! دكتۆريي عەلى نەبۇايمە، دەرمانى مىللە عەلى نەبۇايمە، بەو تاعونە يەك يەك ھەلدەوەرین. ئەو پەتايە. كام نەخۇش، بەو كەمپەي فېرگەر بۇوە، دەستى گرتۇرە لەناو ئەو نەخۇش و چاوجىزانە بەرەلايىكەر بۇوە. يەكەم كەس كى بۇوە، ئەم كىشۇر بۆگەنەي ئەو دۆزىيەتەوە. ؟؟ ئەو ئەوانى دۆزىيەتەوە، يان ئەوان خۇيان شىيت و ھاربىون، لە خوايان دەويىست. . . ! بۆ ژۇوان و نۇرە بەركەوتىنىك، شەپىيان بۇو، شەپى براکۇزى لەسەر ئەو ھەلگىرسابۇوە. ھەموو شەپە براکۇزىيە كان بە ھۆى ئەم جۇرە نەخۇشىيانە چەكەردى دەكەت و خوين دەرژىنى. ئەو دەيىوت، بۆ لاي من ھاتبۇو، تو پىشت گرت و ماستاوت بۆ كردەوە. . !! تو وەك تولە سەيەك لە پىش سەيارەكەي ھەلتۇتابۇوە. ! تويان بىنېبۇو، چاوجىزانە لەبەر ژۇورەكەي ئەو كورە ئەلبانىيە ھاتوچۇت كەردى، تا بىتە دەرەوە، تا لە گەرمائى خۇشوشتنەكەي بىتە دەرەوە پېرۋەزەي پى بلېت. تو، دەزانى. . . . .

شەوان من بە كوردى قىسم بۆ دەكەد، لەبەر خۆمەوە، ھەتا ماندوو دەبۇوم، بۆم دەرست، رانەدەوەستام، لەكاتى پېشودان و راوهەستانى دەست و لييۇو پى و چاواو. . . زارم دەكەدەوە. پىيم دەدەوە، بۆم پان دەكەدەوە، ھەموو وشه جوانەكانى فەرھەنگى خۆم بۆ دەووتەوە. گۆرانىم بۆ دەووت. ئەويىش بە زمانى خۇيان، بە ئەرمىنى، زۆرى بۆ دەوتم. نەمن يەك وشەي لەو دەگەيىشتم و نەئەويىش يەك وشە لە رازو چىرۆكە كانم دەگەيىشت.

(بە عەلیان دەووت، بۆ ناچىتە دەرەوە، رۆزانە لەو حمامە، لەو قەربالغى و دەنگە دەنگە، چۆن خەوت لېيەكەويت، چۆت بىزار نابىت).

(ئەمن پاش عەسرىيەكى درەنگ زۆرم لە دەرگادا، زۆر ناوتم ھېيىنا، يەك بە دەنگى خۆم ھاوارم دەكەد، عەلى، كاك عەلى، ھەلسە، بەسە. . !!).

(وەرە دەرەوە، تەماشاي ئەو خەلکە بکە، چۆن لەو تەسجىل و كەچە رادىيەي بىزار نەبۇوى. . . !!).

(وەرە سەر ئەو دەريايە، چى تىيادىيە، عەقلت رادەوەستى، بەرۋەز گەرمائىيەك وەرگەرە، تا شەوان بە ئاسانى ئاگرت تى بەرىيەت و بۆمان بسوتىيەت).

عەلى بە دەم و چاوىيکى شىيواوو سەرە پەچىيىكى ئاللۇزەوە. ھەر ئەوندى ولام دەدانەوە. دەستى قوچاوىيى دەكەدەوە، پەنجه گىرەكانى لەيەكتىرى ھەلدەوەشاندەوە لىيۇه كانى پانتر دەكەدو شانى بەرز رادەگرت و بزەيەكى تالى تى دەگرتەن. . !!

(ماوېيەتى)